

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VI науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею
кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету

м. Харків, 02 листопада 2023 року

Харків – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

Томілінські читання

*Матеріали VI науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею
кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету*

м. Харків, 02 листопада 2023 року

Харків
ХНМУ
2023

УДК 614.2(477)

Г 87

Затверджено
Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 23.11.2023 р.

Редакційна колегія: М'ясоєдов В.В., Огнев В.А.,
Нестеренко В.Г., Сокол К.М.,
Мельниченко О.А., Подпрядова А.А.

Г87 **Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення «Томілінські читання»:** матеріали VI науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Харківського національного медичного університету, Харків, 02 листопада 2023 р. / ред. кол.: В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнев, В.Г. Нестеренко та ін. Харків, 2023. 228 с. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10292542>

УДК 614.2(477)

© Харківський національний
медичний університет, 2023
© В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнев,
В.Г. Нестеренко та ін., 2023

Вашенко В.В., Сухарєва Л.П., Мирошниченко М.С. Доказова медицина у практичній діяльності лікаря.....	74
Ковальова О.М., Шапкін В.Є., Іванченко С.В. Доказова медицина у практиці сімейного лікаря.....	75
Зяць М.М. Сучасний менеджмент доказової фармакотерапії первинного болю голови	78
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham Planning different types of experimental studies	80
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham Basic clustering methods used to develop a typology or classification	82
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham The development of clinical epidemiology and its importance for a modern specialist.....	84

Секція 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Лехан В.М., Надутий К.О. Обґрунтування доопрацювання методики тарифікації діагностично-споріднених груп в Україні	87
Яворовський О.П., Паламар Б.І., Брухно Р.П. Ускладнення як індикатор безпеки лікарняного середовища.....	89
Коробчанський В.О., Олійник Ю.О. Концепція «Медицина граничних станів» – оптимальна складова реалізації детермінантів здоров'я людства.....	91
Калашникова Н.М., Грузєва Т.С. Нормативно-правове регулювання боротьби з раком в Україні, у т.ч. з раком шкіри.....	94
Подольський В.В., Подольський В.В., Медведовська Н.В., Стовбан І.В., Знак В.М. Вплив збройних конфліктів на стан здоров'я жінок: глибоке занурення у травматичний досвід та соціальні потрясіння.....	97
Литвинова Л.О., Артемчук Л.І., Орличенко К.В. Сирітство як медико-соціальна проблема сучасної України	101
Разумна А.Г. Детермінанти забезпечення психологічного здоров'я здобувачів медичної освіти в умовах воєнного часу	104
Коробко М.Ю. Вплив стоматологічної захворюваності на якість життя дітей.....	106
Завгородня Л.В., Стукалкіна Д.С. Психологічний стан лікарів-інфекціоністів під час пандемії (на прикладі COVID-19).....	108

2. Inhorn MC, Patrizio P. Infertility around the globe: new thinking on gender, reproductive technologies and global movements in the 21st century. *Hum Reprod Update*. 2015. Jul-Aug; 21 (4): 411–26. 10.1093/humupd/dmv016
3. Населення України [2023] Чисельність населення України (minfin.com.ua)
4. Koreneva, E. M. [et al]. Modeling of chronic prostatitis. Abacterial prostatitis in the aspects of reproduction of experimental hypofertility (review). 2019. *Problems of Endocrine Pathology*, 67(1), 104–115. <https://doi.org/10.21856/j-PEP.2019.1.13>
5. Bielkina, I. [et al]. The impact of cholecalciferol on the sex hormones level and serum biochemical indices in rat males with experimental gonadopathy. *Problems of Endocrine Pathology*, vol. 80, no. 1. P. 54–63, doi:10.21856/j-PEP.2023.1.07.

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ

Ващенко В.В., Сухарєва Л.П., Мирошніченко М.С.
Харківський національний медичний університет, м. Харків

Доказова медицина – це новий напрям загальної медицини, який без перебільшень є важливим для сучасного лікаря. Практика доказової медицини передбачає об'єднання індивідуального клінічного практичного досвіду з найкращими доступними незалежними клінічними доказами, що отримані із систематизованих досліджень. Вивчення основ доказової медицини породжує у студентів уявлення про аналіз та узагальнення клінічних, медико-біологічних даних; забезпечує ключову медичну підготовку та набуття майбутніми лікарями практичних навичок та умінь, що дозволять критично оцінити медичну інформацію для раціонального та ефективного її використання у подальшій практичній діяльності

Дослідити доказову медицину у практичній діяльності лікаря, визначити її основні напрями та сформулювати її значення для сучасного лікаря.

Проведено аналіз зарубіжної та вітчизняної літератури стосовно доказової медицини, її основних задач та значення у сучасному світі.

Доказова медицина представляє собою фундаментальні концепції медицини та охорони здоров'я, розкриває докази ефективності, результативності та безпеки, аби керувати прийняттям рішень і мати більшу ймовірність прийняття саме правильних рішень. Доказова медицина виникла з нової науки, яка стала результатом поєднання методів епідеміології та клінічних досліджень. Арчібалд Кокрейн об'єднав знання з цих двох галузей і створив те, що стало відомо як клінічна епідеміологія [1].

У 1996 році D. Sackett у своїй основоположній статті написав, що «доказова медицина – це сумлінне, чітке та розумне використання найкращих поточних доказів у прийнятті рішень щодо догляду за окремими пацієнтами», підкреслюючи центральну роль пацієнта і відносини між лікарем і пацієнтом [2]. Щоб правильно використовувати доказову медицину для надання ефективної допомоги пацієнтам, Інститут медицини надав оновлене визначення доказової медицини, яке включає елементи догляду, орієнтованого на пацієнта у прийнятті клінічних рішень [3]. Доказова медицина пропонує спеціальні інструменти для надання високоякісної допомоги, а пацієнти беруть участь у прийнятті рішень щодо застосування цих інструментів. Таким чином, прийняття ідеальних рішень щодо охорони здоров'я вимагає, щоб пацієнти отримували належну освіту з використанням даних, що ґрунтуються на доказах.

D. Sackett та ін. поширювали практику «медицини, заснованої на доказах» як розумне застосування найкращих наявних зовнішніх доказів, отриманих шляхом систематичних досліджень, для доповнення індивідуального клінічного досвіду для прийняття обгрунтованих рішень щодо індивідуального догляду за пацієнтом. Учені підкреслювали, що ані доказів, ані окремої клінічної експертизи недостатньо і що найкращі зовнішні докази визначаються клінічним питанням [4]. Докази повинні бути слідством якихось експериментів або досліджень, але не завжди докази є «золотим стандартом якості». Треба розуміти, що багато доказів не означає якісні докази. На даний момент їх існує неосяжна кількість, які фізично переглянути лікарю майже неможливо. Наприклад, у своїй роботі Allen D. зазначив, що один аудит 24-годинного медичного огляду в госпіталі у 2005 році включав 18 пацієнтів із 44 діагнозами та виявив 3679 сторінок національних інструкцій (приблизно 122 години читання), що мають відношення до їх невідкладної допомоги [5]. Тому лікарю важливо знаходити і орієнтуватися на найкращі з можливих доказів.

Докази можуть бути ключовими для прийняття правильного рішення, але вони не визначають рішення лікаря. Ключовим є те, що робота лікаря полягає не лише у виборі лікування, а й у практичній та емоційній роботі по реалізації цього вибору. Тому доказова медицина дає лікарю не тільки наукові знання, а й можливість навчитися приділяти увагу кожному пацієнту.

Висновки. Розвиток доказової медицини дав поштовх до вдосконалення теперішніх спеціалістів. Базуючись на доказах сучасний лікар може якісно і точно провести діагностику пацієнта та виявити розвиток хвороби. Завдяки доказовій медицині можна підвищити ефективність фармакотерапії різних захворювань, зменшити летальність і поліпшити якість життя хворих, оптимізувати діяльність національних систем охорони здоров'я.

Література:

1. Ioannidis JPA, Khoury MJ. Evidence-based medicine and big genomic data. *Hum Mol Genet.* 2018; 27 (R1): R2–R7.
2. Simon F. Evidence-based medicine: Fact or proof? *Eur Ann Otorhinolaryngol Head Neck Dis.* 2020; 137 (5): 361–362.
3. Institute of Medicine (U.S.) Committee on Quality of Health Care in America. *Crossing the quality chasm: a new health system for the 21st century.* Washington, D.C. National Academy Press; 2001. p. 337.
4. Hankey GJ. Evolution of Evidence-Based Medicine in Stroke. *Cerebrovasc Dis.* 2021; 50 (6): 644–655.
5. Allen D, Harkins KJ. Too much guidance? *Lancet.* 2005; 365 (9473): 1768.

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ

Ковальова О.М., Шапкін В.Є., Іванченко С.В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Після встановлення діагнозу при призначенні лікування хворому перед лікарем загальної практики постає безліч запитань: якій вибрати препарат, що має переваги в порівнянні з іншими; тривалість його застосування; ефекти комбінації декількох препаратів; можливість побічних дій, що можуть призвести до загрозливих

Наукове видання

**Громадське здоров'я в Україні:
проблеми та способи їх вирішення**

Томілінські читання

Матеріали VI науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею кафедри громадського
здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету

Відповідальний за випуск проф. В.А. Огнев

Формат А5. Ум. друк. ар. 14,25. Зам. № 23-34346.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виробників та розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.